

Μηχανισμός Στήριξης Επιχειρηματικότητας

2^Η ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΓΚΥΡΙΑ, ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ
ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ**Ταυτότητα της Έρευνας**

Χρόνος διεξαγωγής: 10.2021 –11.2021

Μεθοδολογία: Χρησιμοποιήθηκε δομημένο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις: i) κλειστού τύπου ii) μιας απάντησης και iii) πολλαπλών επιλογών. Στις ερωτήσεις απάντησαν εκπρόσωποι των εταιρειών του δείγματος. Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο Παράρτημα Β.

Μέθοδος συλλογής στοιχείων: Τηλεφωνική επικοινωνία και ηλεκτρονική συμπλήρωση του ερωτηματολογίου <https://forms.gle/KCQTyMH1q4Tyw58eA> στην ειδική πλατφόρμα.

Δείγμα: 300 επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Σκοπός: Η διερεύνηση της τρέχουσας συγκυρίας, τα προβλήματα και τις προσδοκίες των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σε μια δύσκολη χρονική περίοδο για την ελληνική οικονομία λόγω των επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης του COVID -19.

2. ΚΥΡΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Η παρούσα έρευνα παρακολούθησης της συγκυρίας εστιάζει στην ανάλυση και σύγκριση (σε συνέχεια της προηγούμενης έρευνας) των εκτιμήσεων και των προσδοκιών των επιχειρήσεων σχετικά με την πορεία της δραστηριότητας τους, τόσο κατά το 3^ο όσο και κατά το 4^ο τρίμηνο του 2021.

Στο πλαίσιο αυτό, η **ενίσχυση του κλίματος αβεβαιότητας** στην ελληνική οικονομία το τρέχον τρίμηνο δείχνει να έχει επηρεάσει ανάλογα τις εκτιμήσεις και τις προσδοκίες των επιχειρήσεων, οι οποίες σε γενικές γραμμές αναδεικνύουν ένα αίσθημα απαισιοδοξίας και στάσης αναμονής για τις μελλοντικές εξελίξεις.

Ειδικότερα, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την μέχρι τώρα πορεία των υπό εξέταση μεγεθών διαμορφώνουν (κατά κύριο λόγο) **αρνητικά ισοζύγια απαντήσεων** γεγονός που υποδηλώνει ότι οι αρνητικές αποκρίσεις υπερτερούν των θετικών έστω και με μικρή διαφορά. Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη έρευνα, η σύγκριση των σχετικών αποτελεσμάτων δείχνει ότι σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων μετακινείται **κατά κύριο λόγο στις ουδέτερες και δευτερευόντως στις αρνητικές επιλογές** γεγονός που αναδεικνύει μια μετριοπαθή στάση των επιχειρήσεων. Συγκριτικά με τις εκτιμήσεις, οι **προσδοκίες** των επιχειρήσεων για το άμεσο μέλλον διαμορφώνουν **ελαφρώς πιο ευνοϊκό κλίμα**, με τα σχετικά ισοζύγια απαντήσεων να σημειώνουν αισθητή μείωση και πολλές φορές να διαμορφώνονται σε -έστω και χαμηλά- θετικά επίπεδα.

Οριακά ενισχυμένες καταγράφονται οι εκτιμήσεις και προσδοκίες των επιχειρήσεων αναφορικά με την πορεία της **εξαγωγικής τους δραστηριότητας** το τρέχον έτος, με τη μετριοπαθή στάση ωστόσο (όπως αυτή εκφράζεται μέσω της ουδέτερης επιλογής της «σταθερότητας» των εξαγωγών) να εξακολουθεί να υιοθετείται από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα. Ο **εξαγωγικός προσανατολισμός των επιχειρήσεων εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα περιορισμένος** (επιβεβαιώνοντας τα αποτελέσματα της προηγούμενης έρευνας), με τις επιχειρήσεις που εμφανίζουν εξαγωγική δραστηριότητα να αποτελούν τη μειοψηφία και τις εξαγωγικές τους επιδόσεις να διαμορφώνονται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα.

Αναφορικά με την εξέλιξη των **θέσεων απασχόλησης** και των **επενδυτικών δαπανών**, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται σε γενικές γραμμές συγκρατημένες. Ωστόσο τα σχετικά ισοζύγια απαντήσεων σημειώνουν οριακά θετικές τιμές, ως αποτέλεσμα των ουδέτερων απαντήσεων που επιλέγει η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων με την επιλογή της «αύξησης» να αποτελεί τη δεύτερη πιο δημοφιλή απάντηση.

Παράλληλα, επιδεινούμενες χαρακτηρίζονται οι **συνθήκες ρευστότητας** για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων, για το τρέχον τρίμηνο με τα ισοζύγια απαντήσεων να διαμορφώνονται σε αρνητικά επίπεδα, ενώ όσον αφορά τις προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο, σημειώνεται αισθητή αποκλιμάκωσή.

Σε σχέση με την **τιμολογιακή πολιτική**, προκύπτει ότι για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων οι τιμές χρέωσης παραμένουν σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, τόσο για τους εγχώριους πελάτες όσο και για τους πελάτες από το εξωτερικό. Παράλληλα όμως, παρατηρείται η τάση της μετακίνησης των επιχειρήσεων προς την πολιτική της αύξησης των τιμών, τόσο στην εγχώρια αγορά, αλλά πολύ περισσότερο στην αγορά του εξωτερικού.

Η εξέλιξη του απαιτούμενου χρονικού διαστήματος για την **είσπραξη των απαιτήσεων** εκ μέρους των επιχειρήσεων, δείχνει σε γενικές γραμμές να προσαρμόζεται με την αντίστοιχη εξέλιξη του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί για την **εξόφληση των υποχρεώσεων** τους. Παράλληλα, παρατηρείται

περεταίρω ενίσχυση των απαισιόδοξων προβλέψεων για αύξηση του χρονικού διαστήματος που απαιτείται τόσο για την είσπραξη των απαιτήσεων όσο και για την εξόφληση των υποχρεώσεων των επιχειρήσεων.

Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εμφανίζουν υψηλότερο επίπεδο απαισιοδοξίας σχετικά με την πορεία τους στο **μεσοπρόθεσμο μέλλον**, κρίνοντας προφανώς ότι οι συνθήκες της οικονομίας θα μείνουν σταθερές ή θα παρουσιάσουν πτώση στο επόμενο διάστημα. Ως αποτέλεσμα, η πλειοψηφία (67%) δηλώνει **λίγο αισιόδοξη** για το μέλλον.

Εξαιτίας του έντονα ευμετάβλητου οικονομικού κλίματος, το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων του δείγματος πραγματοποίησε **οργανωτικές και λειτουργικές αλλαγές** προκειμένου να ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες που δημιουργήσε η πανδημία. Η **ελαστικοποίηση του ωραρίου εργασίας** αποτελεί την πιο δημοφιλή πρακτική μεταξύ των συμμετεχόντων ακολουθούμενη από την **αναστολή συμβάσεων εργασίας**. Σημειώνεται ότι μόλις το 2% των επιχειρήσεων του δείγματος δήλωσε ότι προέβη σε ψηφιακή αναβάθμιση ή επεκτάθηκε στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Η πλειοψηφία του δείγματος των επιχειρήσεων δήλωσε ότι επωφελήθηκε Λίγο ή Καθόλου αντίστοιχα από τα **μέτρα της πολιτείας** για την στήριξη των επιχειρήσεων απέναντι στις δυσμενείς συνθήκες που επέφερε η πανδημία, με δημοφιλέστερη απάντηση στα πλαίσια της παρούσας έρευνας τη λήψη ενίσχυσης μέσω του προγράμματος Επιστρεπτέας Προκαταβολής.

Όσον αφορά τις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων σχετικά με την **πορεία του κλάδου** στον οποίο δραστηριοποιούνται προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες εκτιμούν ότι ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιούνται παρουσιάζει καθοδική πορεία, αλλά στο άμεσο μέλλον αναμένουν σημαντική βελτίωση.

Τέλος, συγκρατημένες είναι οι εκτιμήσεις αναφορικά με το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την **επιστροφή στα επίπεδα της οικονομίας πριν την πανδημία** καθώς η σχετική πλειοψηφία (37%) θεωρεί ότι η επιστροφή στην «κανονικότητα» θα πραγματοποιηθεί σε τουλάχιστον 2 χρόνια.